

900 лв. заплата за професор предлагат социалистите

БСП ще пренасочи ресурсите на държавата към образованието и науката

Велиана Христова

Началната заплата за професор да стане 2,5 средни заплати в общественения сектор, което днес означава близо 900 лв., предлага БСП. Основните политически ангажименти в образованието и науката, които левите ще поемат за управленския мандат от 2005 до 2009 г., обсъди и прие в събота Висшият съвет на партията. Образованието и науката са първостепенен национален приоритет и ресурсите на държавата ще бъдат насочени към тях, предвижда документът. Той ще бъде гласуван и на конгреса на партията през март.

При ръст на нашия БВП 10 % България ще догони този на ЕС за 20 години, но при сегашния ръст 4-5 % за изравняване ще трябва 70 години. Висок темп на БВП може да се постигне само чрез повишаване на качеството на работната сила, заявяват левите. България обаче е последна в Европа по инвестиции за наука и на последните места за образование - двата отрасъла, които са основа на Лисабонската стратегия за развитие на Европа.

В близките 4 години заради демографския срив на входа на вуз ще останат 18 000 деца, а сега приемът е 43 000, каза бившият ректор на ТУ-София проф. Венелин Живков. В същото време в Германия учат 17 000 наши студенти, във Франция - 7000, в Австрия - 4000, отбеляза той. Според него около 1 млрд. лв. допълнително ще трябва, за да се постигне замисленото от БСП. Депутатът и член на ИБ на ВПС Петър Димитров отново лансира идеята си за въвеждане на ваучери за финансиране на образованието, която липсва в програмата. Тя бе посрещната с несъгласие от изказалите се.

В документа е предвидено:

- Разходите за образование да станат 5 % от БВП до 2006 г. и 6,3 % до 2013 г. Субсидията за научни изследвания да расте с 0,2 % от БВП ежегодно до достигане на 1 % от БВП;

- Привличане на пари за науката от бизнеса и фондовете на ЕС. Данъчни преференции за инвестиращите в образованието и за фирми, които плащат студентски такси или стипендии, инвестират в приоритетни научни области и във внедряване на научния продукт.

- Начална заплата за учителите, магистрите и докторантите, равна на средната в общественения сектор; за асистент (н.с. III ст.) - 1,5 средни заплати; за доцент (ст.н.с. II ст.) - 2,0 средни заплати; за професор (ст.н.с. I ст.) - 2,5 средни заплати в общественения сектор. Държавно определяне на по-високо минимално възнаграждение за научни степени.

БСП ще гарантира равен достъп до безплатно образование до 16 г. (безплатни учебници, закуски, транспорт, достъпен ваканционен отдих). Безплатни ясли и детска градина за семействата с доход 300 лв. на човек. Достъп на всеки учащ до информационно-технически и спортни средства. Поощрения за високи постижения в училище и предоставяне на всички училища на делегирани бюджети, възстановяване на собствеността им и паспортизация на сградния фонд. В отдалечени и труднодостъпни райони ще бъде въведен статут на "защитени училища".

Създаване на Национален инспекторат за контрол на качеството и стартиране на националните матури като вход за вуз, предвижда БСП. постовя се задачата учебното съдържание да стане достъпно и да се ограничат частните уроци.

Повече пррва ще се дадат на мастните органи и на настоятелствата.

Предвидено е възнаграждението на учителите да е според резултатите и квалификацията, която ще е постоянна. Разширяване на мрежата от учители-методисти по всички предмети и учителят - държавен служител при определени условия, са записали още левите.

Във висшето образование БСП планира ефективен контрол върху акредитацията на вуз, рейтингова система и действително въвеждане на системата за трансфер на кредити. Слага се акцент върху участието на студентите в учебно-изследователска дейност и поощряването за високи постижения в нея.

Освобождаване от такси, помощи и данъчни облекчения за студентите са записани в програмата. БСП също предвижда студентско кредитиране, но за разлика от НДСВ - не от банки, а чрез специален държавен фонд. Закон за студентските градчета е сред задачите през мандата.

В науката трябва да се започне от анализ на сегашното състояние на фона на световните тенденции и с определяне на технологични ниши за изпреварващо и устойчиво развитие на българската икономика. Следващи стъпки са разработването на национална стратегия и въвеждане на реални стимули за научните изследвания. Институционално укрепване на БАН и НЦАН и ресурсно осигуряване на комплексните научни центрове, поддържащи изпреварващи научни изследвания, предвижда БСП. Има разлика с либералните идеи на НДСВ и по отношение на високотехнологичните паркове - БСП ще ги прави също на базата на институти на БАН и НЦАН, но при активно участие и на държавата. БСП се нагърбва да върне автономията на Националния център за аграрни науки и да предостави ползваните активи на институтите като публична държавна собственост. Приоритет според програмата са новите методи на биологично и на екологично чисто земеделие. Според документа финансирането на конкурсни проекти от Националния фонд "Научни изследвания" ще става по обективни критерии за оценка с включване на изявени учени и ликвидиране на чиновническия произвол. Нов Закон за научните степени и звания с опростени процедури при запазване на изискванията за качество, предвижда още БСП.

31.01.2005

<http://www.duma.bg/2005/0105/310105/index.html>